

Tlač a informácie

Súdny dvor Európskej únie
TLAČOVÉ KOMUNIKÉ č. 86/11
v Luxemburgu 8. septembra 2011

Rozsudok v spojených veciach C-58/10 až C-68/10
Monsanto SAS a i.

Súdny dvor sa vyjadril k podmienkam, na základe ktorých mohli francúzske orgány dočasne zakázať pestovanie kukurice MON 810

V prejednávanej veci sa mohli prijať núdzové opatrenia za podmienok stanovených v právnej úprave o potravinách a krmivách

Zámerné uvoľnenie geneticky modifikovaných organizmov (GMO) – experimenty na poli alebo pestovanie odrôd GMO rastlín – podlieha európskej právnej úprave založenej najmä na dvoch režimoch: na jednej strane na režime smernice 2001/18/ES¹, uplatňujúcej sa na uvoľňovanie všetkých GMO, a na druhej strane na režime nariadenia č. 1829/2003, ktoré sa, pokiaľ ide o GMO potraviny a krmivá², tiež môže uplatniť. Cieľom tejto právnej úpravy je pri dodržaní zásady predchádzania škodám zabezpečiť vysokú ochranu života a zdravia ľudí a zároveň voľný pohyb potravín a krmív.

Rozhodnutím³ z 22. apríla 1998 schválila Európska komisia umiestnenie geneticky modifikovanej kukurice MON 810 na trh na základe žiadosti Monsanto Europe, a to podľa smernice 90/220/EHS o zámernom uvoľnení GMO do životného prostredia, ktorá bola vtedy v platnosti. Francúzsko v súlade s týmto rozhodnutím vydalo na toto umiestnenie na trh písomný súhlas⁴. Kukurica MON 810, ktorú vyvinula americká skupina Monsanto a ktorá je používaná na území Únie ako krmivo, je osobitne odolná proti určitým parazitom.

Dňa 11. júla 2004 oznámil Monsanto Europe Komisii na základe nariadenia č. 1829/2003 o geneticky modifikovaných potravinách a krmivách, a nie na základe smernice 2001/18/ES, že kukurica MON 810 je „existujúci výrobok“, ktorý bol v súlade s právom umiestnený na trh pred dňom uplatnenia tohto nariadenia (t. j. 18. apríla 2004)⁵. Dňa 4. mája 2007 Monsato požiadal o obnovenie povolenia na umiestnenie kukurice MON 810 na trh na základe toho istého nariadenia.

Francúzsko na základe núdzových opatrení prijalo v roku 2007 dekrét o zakázaní predaja a používania osiva kukurice MON 810 na svojom vnútroštátnom území⁶, a v roku 2008 dva dekréty⁷ zakazujúce pestovanie osiva kukurice MON 810.

¹ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2001/18/ES z 12. marca 2001 o zámernom uvoľnení geneticky modifikovaných organizmov do životného prostredia a o zrušení smernice Rady 90/220/EHS (Ú. v. ES L 106, s. 1; Mim. vyd. 15/006, s. 77).

² Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1829/2003 z 22. septembra 2003 o geneticky modifikovaných potravinách a krmivách (Ú. v. ES L 268, s. 1; Mim. vyd. 13/032, s. 432).

³ Rozhodnutím 98/294/ES z 22. apríla 1998 o uvádzaní geneticky modifikovanej kukurice (*Zea mays* L. línia MON 810) na trh podľa smernice 90/220 (Ú. v. ES L 131, s. 32; Mim. vyd. 03/023, s. 77).

⁴ Arrêté du 3 août 1998 portant consentement écrit, au titre de l'article 13, paragraphe 4, de la directive [90/220], des décisions 98/293/CE et 98/294/CE du 22 avril 1998 concernant la mise sur le marché de maïs génétiquement modifiés (*Zea mays* L. T25 et MON 810) (JORF z 5. augusta 1998, s. 11985).

⁵ Podľa nariadenia č. 1829/2003 [(článok 20 ods. 1 písm. a)].

⁶ Arrêté du 5 décembre 2007 suspendant la cession et l'utilisation des semences de maïs MON 810 (JORF zo 6. decembra 2007, s. 19748).

⁷ Arrêté du 7 février 2008 suspendant la mise en culture des variétés de semences de maïs génétiquement modifié (*Zea mays* L. lignée MON 810) (JORF z 9. februára 2008, s. 2462) a arrêté du 13 février 2008 modifiant l'arrêté du 7 février 2008 suspendant la mise en culture des variétés de semences de maïs génétiquement modifié (*Zea mays* L. lignée MON 810) (JORF z 19. februára 2008, s. 3004).

Monsato a viacero spoločností produkujúcich osivá podali na Conseil d'État (Francúzsko) žaloby o neplatnosť týchto opatrení. V rámci týchto žalôb vyvstala otázka, či mohli byť núdzové opatrenia prijaté Francúzskom na základe smernice 2001/18/ES, ktorá umožňuje prijatie takýchto opatrení členskými štátmi z jeho vlastnej iniciatívy a priamo, alebo či mali byť tieto opatrenia prijaté na základe nariadení č. 1829/2003 a č. 178/2002, ktoré členskému štátu umožňujú prijatie núdzových opatrení iba keď tento štát úradne informoval Komisiu o potrebe prijať tieto opatrenia a Komisia žiadne opatrenia neprijala.

V tomto kontexte Conseil d'État rozhodol položiť Súdnemu dvoru otázku o pravidlách uplatňujúcich sa na núdzové opatrenia spravujúce povolenia na umiestnenie na trh, ktoré boli pridelené dotknutým GMO.

Na úvod Súdny dvor uvádza, že odpovede uvedené v prejednávanej veci sa nevzťahujú na uplatnenie smernice 2002/53/ES o spoločnom katalógu odrôd poľnohospodárskych rastlinných druhov⁸, ktorá sa vzťahuje na osivá z odrôd kukurice, akými sú odrody kukurice MON 810, avšak na ktorej ustanovenia, umožňujúce, aby boli členskému štátu na jeho žiadosť Komisiou alebo Radou povolené opatrenia o zákaze, sa francúzske orgány neodvolávali.

Súdny dvor následne uvádza, že v prejednávanej veci kukurica MON 810, ktorá bola povolená najmä ako osivo na účely pestovania na základe smernice 90/220/EHS o zámernom uvoľnení GMO do životného prostredia (zrušená smernicou 2011/18/ES), bola oznámená ako „existujúci výrobok“ v súlade s nariadením č. 1829/2003, a potom bola na základe tohto nariadenia predmetom žiadosti o obnovenie povolenia, ktorá sa skúma. Súdny dvor zastáva názor, že za týchto okolností sa členský štát **nemôže odvolávať na bezpečnostnú doložku stanovenú v smernici 2001/18/ES na účely prijatia opatrení, ktorými sa prerušuje a neskôr dočasne zakazuje používanie alebo umiestnenie na trh GMO, akými je kukurica MON 810.**

Súdny dvor naopak upresňuje, že takéto núdzové opatrenia sa môžu prijať v súlade s nariadením č. 1829/2003.

V tejto súvislosti **Súdny dvor zdôrazňuje, že členský štát, ktorý chce prijať núdzové opatrenia na základe nariadenia č. 1829/2003, musí okrem hmotnoprávnych podmienok stanovených v uvedenom nariadení dodržiavať takisto procesné podmienky stanovené v nariadení č. 178/2002⁹, na ktoré odkazuje v tomto bode prvé nariadenie.** Členský štát má teda povinnosť informovať „úradne“ Komisiu o potrebe prijať núdzové opatrenia. V prípade, že Komisia neprijme žiadne opatrenie, má povinnosť „neodkladne“ Komisiu a ostatné členské štáty informovať o ním prijatých dočasných opatreniach. Súdny dvor tiež spresňuje, že členský štát má povinnosť informovať Komisiu „čo najrýchlejšie“, a takisto ako v rámci bezpečnostnej doložky zavedenej smernicou 2001/18/ES, toto informovanie musí nastať v prípade núdze najneskôr súbežne s prijatím núdzových opatrení prijatých dotknutým členským štátom.

Súdny dvor okrem toho rozhodol, pokiaľ ide o hmotnoprávne podmienky núdzových opatrení prijatých na základe nariadenia č. 1829/2003, že toto nariadenie **stanovuje členským štátom povinnosť preukázať okrem stavu núdze aj existenciu situácie, ktorá by mohla predstavovať podstatné riziko zjavne ohrozujúce zdravie ľudí, zvierat alebo životné prostredie.** Napriek tomu, že tieto opatrenia sú dočasné a majú preventívnu povahu, **môžu byť prijaté, len ak sa zakladajú na čo najvšestrannejšom posúdení rizík zohľadňujúc osobitné okolnosti predmetného prípadu, ktoré preukazujú, že tieto opatrenia sú nevyhnutné.**

Súdny dvor nakoniec uvádza, že vzhľadom na systém zriadený nariadením č. 1829/2003 a jeho cieľ vyhnúť sa umelým rozdielom prináleží posúdenie a riadenie zjavného a vážneho rizika v poslednom stupni do výlučnej právomoci Komisie a Rady, pričom kontrolu nad nimi vykonáva súdny orgán Únie. Súdny dvor spresňuje, že v štádiu, keď členské štáty prijímajú a vykonávajú

⁸ Smernica Rady 2002/53/ES z 13. júna 2002 o spoločnom katalógu odrôd poľnohospodárskych rastlinných druhov (Ú. v. ES L 193, s. 1; Mim. vyd. 03/036, s. 281), zmenená a doplnená nariadením č. 1829/2003.

⁹ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 178/2002 z 28. januára 2002, ktorým sa ustanovujú všeobecné zásady a požiadavky potravinového práva, zriaďuje Európsky úrad pre bezpečnosť potravín a stanovujú postupy v záležitostiach bezpečnosti potravín (Ú. v. ES L 31, s. 1; Mim. vyd. 15/006, s. 463).

núdzové opatrenia, kým nebolo prijaté v tejto súvislosti žiadne rozhodnutie na úrovni Únie, vnútroštátne súdy, ktoré majú preveriť legálnosť takýchto vnútroštátnych opatrení, sú oprávnené posúdiť legálnosť týchto opatrení vzhľadom na hmotnoprávne podmienky a procesné podmienky stanovené v nariadeniach č. 1829/2003 a 178/2002. Naopak, ak bolo prijaté rozhodnutie na úrovni Únie, posúdenie skutkových okolností a právnych aspektov obsiahnuté v takomto rozhodnutí je záväzné pre všetky orgány členského štátu, ktorý je adresátom takéhoto rozhodnutia, a to vrátane vnútroštátnych súdov, ktoré majú posúdiť legálnosť opatrení prijatých na vnútroštátnej úrovni.

UPOZORNENIE: Návrh na začatie prejudiciálneho konania umožňuje súdom členských štátov v rámci sporu, ktorý rozhodujú, položiť Súdnemu dvoru otázky o výklade práva Únie alebo o platnosti aktu práva Únie. Súdny dvor nerozhoduje vnútroštátny spor. Vnútroštátnemu súdu prináleží, aby rozhodol právnu vec v súlade s rozhodnutím Súdneho dvora. Týmto rozhodnutím sú rovnako viazané ostatné vnútroštátne súdne orgány, na ktoré bol podaný návrh s podobným problémom.

Neoficiálny dokument pre potreby médií, ktorý nezaväzuje Súdny dvor.

[Úplné znenie](#) rozsudku sa uverejňuje na internetovej stránke CURIA v deň vyhlásenia rozsudku.

Kontaktná osoba pre tlač: Balázs Lehóczki ☎ (+352) 4303 5499

Fotografie z vyhlásenia rozsudku sú k dispozícii na „[Europe by Satellite](#)“ ☎ (+32) 2 2964106